

PROJEKT GLOBALNY

WŁĄCZENIE SPOŁECZEŃSTWA ŚWIATA DO RADY BEZPIECZEŃSTWA ONZ JAKO JEJ STAŁEGO E-CZŁONKA

Idea jest następująca: włączyć ustawowo do Rady Bezpieczeństwa (RB) pewną strukturę organizacji pozarządowych (NGO - *Non-governmental organization*), działających jako społeczności wirtualne (VC - *Virtual community*), w taki sposób, że głos w RB tego nowego członka stałego jest tworzony przez pewną specyficzną agregację głosów tychże NGO/VC.

Prawo weta w początkowym okresie członkostwa temu nowemu członkowi raczej by nie przysługiwało.

Przystąpienie zainteresowanych NGO/VC do Struktury, podobnie jak w przypadku włączania niestałych członków do RB, wymagało będzie złożenia przez zainteresowanego odpowiedniego wniosku. Jednak Struktura będzie otwarta i będzie mogła do niej przystąpić każda NGO/VC jeśli tylko spełnia określone kryteria. Kryteria te mają być charakteru politycznego i technicznego. Kryteria polityczne powinny uwzględniać przede wszystkim wymaganie zgodności działania danej organizacji z Powszechną Deklaracją Praw Człowieka / Paktami Praw Człowieka. Zdolność danej organizacji do przeprowadzania wiarygodnych e-głosowań jej członków powinna być kluczowym wymaganiem technicznym.

Technologia głosowania elektronicznego jest już znacznie zaawansowana. Więcej niż miliard ludzi głosuje elektronicznie w publicznych wiążących elekcjach, wśród nich kilkaset tysięcy przez Internet używając nie tylko komputerów ale i telefonów komórkowych. Estonia jako pierwszy kraj na świecie umożliwiła wszystkim wyborcom oddawania głosów przez Internet – najpierw w wyborach lokalnych w 2005, następnie w wyborach ogólnokrajowych do parlamentu w 2007.

W obszarze pozarządowym głosowania internetowe są przeprowadzane przez niezależnych dostawców takiej usługi – podobnie jak to było już przedtem praktykowane w przypadku głosowania listownego za pośrednictwem poczty. Np. prawyборы kandydata Partii Demokratycznej Arizony na prezydenta USA w roku 2003 były przeprowadzone internetowo w ten właśnie sposób. Jedną z największych zawodowych organizacji międzynarodowych, 400-tysięczny Instytut Inżynierów Elektryków i Elektroników (IEEE) od roku 2004 przeprowadza tak wybory swoich władz. Zatem e-głosowania członków NGO/VC należących do Struktury mogą być również tak zorganizowane, t.j. powierzane do przeprowadzenia niezależnym, wyspecjalizowanym dostawcom takiej internetowej usługi. Oczywiście wiarygodność wyników głosowania będąca wynikiem bezpieczeństwa systemu jest podstawowym warunkiem. Bezpieczeństwo to może być zwiększone przez zastosowanie nadmiarowości. Zestaw komputerów pokładowych jest stosowany w systemach awioniki aby zapewnić bezpieczeństwo lotu. Jeśli występują różnice między rezultatami operacji komputacyjnych czterech zazwyczaj komputerów (poczwórna nadmiarowość) to jest podejmowana odpowiednia akcja. Podobnie, procedura głosowania może być prowadzona przez więcej niż jednego usługodawcę włączonego do systemu, a w przypadku niezgodności wyników głosowanie może być powtórzone.

Trudnym problemem do rozwiązania, istotnym wyzwaniem dla projektantów systemu głosowania Struktury, jest to jak mają głosy członków NGO/VC być zliczane by określić ostateczny wynik w postaci jednego głosu oddawanego przez Strukturę na forum RB. Można oczekiwać, że – przy zachowaniu żelaznej zasady iż każda osoba jest uprawniona do oddania tylko jednego głosu w danym głosowaniu – znajdzie tu zastosowanie metoda wielokrotnego zliczania głosów. W Szwajcarii, w referendach obligatoryjnych i będących wynikiem inicjatywy obywatelskiej głosy są zliczane dwukrotnie: ogólnie i dla każdego kantonu

osobno. Propozycja przechodzi jeśli jest za nią podwójna większość t.zn. większość głosujących ogółem oraz większość kantonów. Podwójne zliczanie jest wystarczające w przypadku prostej, dwupoziomowej struktury kantonów i federacji. W Strukturze NGO/VC mogą zaistnieć przypadki równoległego członkostwa tych samych osób w różnych NGO/VC do niej należących. Co więcej, NGO/VC mogą nie być tak rygorystycznie oddzielone jedne od drugich jak części terytorialnej struktury federacyjnej. Dlatego należy dla Struktury zaprojektować specyficzny system wielokrotnego zliczania głosów. Przy wykorzystaniu bogatego i stale rozwijającego się zestawu narzędzi oprogramowania, z narzędziami do inteligentnej eksploracji danych włącznie, stworzenie takiego systemu staje się możliwe. Odnotujmy, że obok użycia zaawansowanych narzędzi, również trafne sformułowanie kryteriów technicznych uczestnictwa NGO/VC w Strukturze umożliwi zaprojektowanie systemu zdolnego do działania. Rozpatrzenia wymaga problem podziału odpowiedzialności za funkcjonowanie systemu oraz podziału kosztów jego budowy i eksploatacji pomiędzy ONZ oraz uczestniczące NGO/VC.

Struktura NGO/VC nie będzie miała żadnego przedstawiciela uczestniczącego w posiedzeniach RB. Ale zgodnie ze swoim regulaminem RB, jako wskazanie, przyjmuje obrady jawne (Reguła 48, *Provisional Rules of Procedure of the Security Council*), są też przewidziani *rapporteurs* do poszczególnych problemów, a „proponowane rezolucje, poprawki oraz zasadnicze wnioski” mają być przedstawiane na piśmie. Oczywiście raporty i pisane dokumenty będą musiały być dostępne w elektronicznej formie dla członków Struktury. Co więcej, sprawy dotyczące pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego, które są kluczowym przedmiotem zainteresowania i pracy RB, są także głównym tematem doniesień i komentarzy w mediach publicznych. Zatem można mieć pewność, że członkowie Struktury będą dobrze poinformowani, z różnych źródeł, o przedmiocie głosowania na forum RB. Biorąc pod uwagę również to, że Struktura zaoferuje swoim członkom doskonałe możliwości prowadzenia e-debaty, można oczekiwać, że ich głosy będą oparte na znajomości faktów i możliwych skutków podejmowanych decyzji.

Włączenie nowego, zbiorowego członka do RB w sposób istotny powiększy jej „bazę osądu” co wpłynie na podejmowanie trafniejszych decyzji, mniej zależnych od partykularnych interesów. I może to być osiągnięte bez zasadniczych zmian w organizacji i zasadach procedowania obecnej RB, a tylko przez dołączenie do niej dodatkowego mechanizmu utworzonego poza nią.

Instytut Maszyn Matematycznych deklaruje swój udział w projekcie ukierunkowany na opracowanie, przy użyciu modelowania matematycznego i symulacji komputerowej, systemu zliczania głosów.